

THE EUROPEAN DISCOVERY OF CHINA

POMPEU FABRA UNIVERSITY BARCELONA

EL MÓN XINÈS

XINA EN LA HISTÒRIA MEDIEVAL MUNDIAL

Al segle VII les dinasties Sui i Tang van assegurar la unificació de la Xina. Els Sui van durar poc temps, però van deixar com a **llegat el Gran Canal, probablement l'obra d'enginyeria xinesa més impressionant, que connectava la Xina del sud i del nord i garantia la integració efectiva de la rica conca del Yangzi al nou imperi, posant-la a disposició efectiva dels buròcrates i els recaptadors d'impostos imperials. La dinastia Sui va ser enderrocada per la dinastia Tang. Els Tang van crear el major imperi del món al seu moment i van assegurar la presència permanent de la Xina a l'Àsia Central.**

Els Tang eren una dinastia xinesa extraordinàriament cosmopolita. A la seva capital, es podien trobar tot tipus de religiosos: budistes tibetans, zoroastrians perses, maniqueus, jueus, cristians nestorians i, per descomptat, musulmans. Habitualment, a la Xina hi arribaven ambaixades per retre tribut **des de l'Índia, l'Àsia Central i Pèrsia, a més de Corea, Vietnam i el Japó.** Els seus vaixells carregaven centenars de persones que es quedaven durant mesos o anys a la Xina estudiant tot allò que podien aprendre: dret, astronomia, medicina, budisme i la gran varietat de tècniques en què destacaven els xinesos. Els japonesos van adoptar aspectes sencers de la civilització xinesa, com ja **havien fet Corea i Vietnam. Al Japó es va importar de la Xina el cultiu de l'arròs, l'escriptura xinesa, el codi Tang, la metal·lúrgia del bronze i el ferro, l'urbanisme, el budisme xinès, el confucianisme i l'estètica xinesa. Els japonesos van servir-se de tot allò xinès, excepte del sistema burocràtic i del sistema meritocràtic a través d'oposicions, que resultava inacceptable per al món feudal dels samurais.**

Amb la caiguda dels Tang va arribar un breu període de Desunió, fins que la Xina va ser reunificada per la dinastia Song, amb la qual les relacions de la Xina amb el món exterior van canviar i es van intensificar. La pèrdua del nord de la Xina va limitar les connexions **amb l'estranger a través de les rutes continentals, però la Xina es va orientar cap al mar. Les embarcacions xineses es feien a l'alta mar i arribaven a tots els ports importants del sud-est asiàtic. Fins i tot van fer negoci per tot l'oceà Índic fins arribar a les costes africanes. Recordeu que, al segle XII, Benjamí de Tudela els va veure a Ormuz, al golf Pèrsic.**

La Xina Song era excepcionalment rica i creativa i les seves invencions igualaven el seu èxit econòmic. Els Song comptaven amb la major indústria siderúrgica del món i la millor tecnologia naval mai vista. Una de les seves innovacions, la brúixola de navegació, va ser **adoptada immediatament per tots els vaixells que navegaven per l'oceà Índic**. La brúixola s'emprava des de feia segles com a eina d'endevinació, però la gran extensió de l'armada Song la va incorporar als seus vaixells. Una altra de les seves grans innovacions va ser la pólvora que, tal com la brúixola de navegació, originalment tenia un altre ús, en aquest cas, per a focs artificials. Els xinesos van desenvolupar la fórmula de la pólvora i la seva força propulsora, cosa que també va ser introduïda ben aviat als exèrcits dels seus enemics pròxims: la tecnologia militar sempre es propaga amb molta rapidesa. La impremta també es va incorporar als àmbits econòmics, culturals i religiosos dels Song. La impremta va tenir èxit a la Xina Song perquè les elits depenien completament de les **oposicions per mantenir l'estatus i guanyar una posició** al govern. I per preparar els seus exàmens necessitaven llibres. La meritocràcia xinesa i la mobilitat social que garantia **aquesta carrera oberta al talent va arribar a la maduresa a l'època dels Song, quan la Xina** va posar a punt el primer servei civil de la història mundial. Els viatgers europeus a la Xina Ming van informar d'això al segle XVI, amb gran sorpresa de la seva audiència europea. Alguns segles després, les oposicions xineses tindrien una influència decisiva en els sistemes educatius europeus.

S'ha de tenir en compte que quan aquests tres invents –la brúixola de navegació, la pólvora i la impremta– van arribar a Europa uns tres segles més tard, van causar una sèrie de canvis radicals que conduïrien cap al Renaixement i l'època moderna. En canvi, la societat xinesa les va absorbir sense grans repercussions.